

rpo

risicoplatform
overheden

Samen risico's zien en samen doel bereiken

Gemeenschappelijke risicobeeld

Het experiment. . .

Zien we hetzelfde?

Even voorstellen. . .

- Rosalie Porte
- Bedrijfsadviseur / concerncontroller gemeente Bronckhorst
- Bedrijfseconoom en bedrijfswetenschapper

- Voorzitter van RPO (Risico Platform Overheden)

Aandachtsgebieden:

- Risicodenken vanuit een integrale benadering
- Positie van kritische vriend in de organisatie; controle en verandering vanuit verbinding.

Even voorstellen. . .

Chris Ravensbergen

- Directeur VNG Risicobeheer
- Initiator van
 - ✓ RPO (Risico Platform Overheden)
 - ✓ RisicoLAB, Risicolabel en Risicobeheerfonds
 - ✓ Planbureau voor Gemeenten

Aandachtsgebieden

- Voorstellen (scenariodenken) en voorspellen (risicodenken)
- Collectieve intelligentie over gemeenschappelijke risico's
- (IR)Rationele politieke afweging

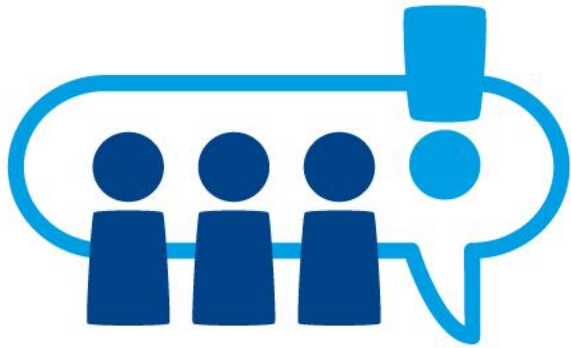
Buitenpromovendus Universiteit Twente en TU Delft

- Risicoprofilering van gemeentelijk vastgoed op nationaal niveau
- Een modelmatige bestuurskundige analyse

Opbouw presentatie

- Hoe zat het ook al weer?
- De aanname
- Wie zijn we?
- Gedeelde risico's in beeld brengen; de app

rpo

risicoplatform
overheden

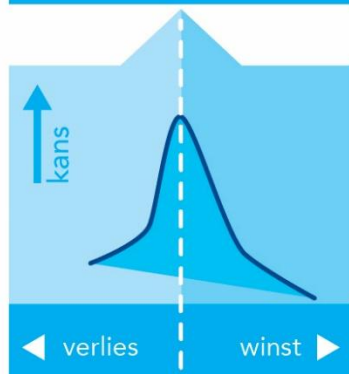
Hoe zat het ook alweer?

Van Risicoparagraaf naar Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

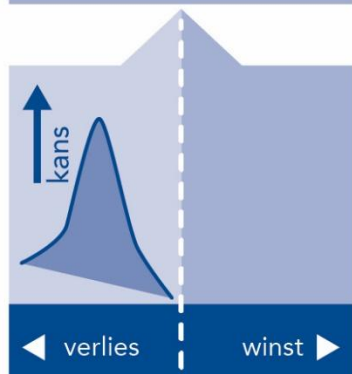
Wijziging 17 januari 2003 schrijft het volgende voor:

2003

✓
wel opgenomen:
**Ondernemings-
risico's**
onzekere risico's
beperkt of niet
beïnvloedbare risico's,
waarvoor geen
voorzieningen zijn

✗
niet opgenomen:
**Berekenbare
risico's**
reguliere risico's
regelmatig voor-
komende, meetbare
risico's, waarvoor
verzekering of
voorziening mogelijk is

1995

Het ministerie van BZK stelt regels op voor risicomanagement:

Risicoparagraaf

Gemeenten moeten

risico's en
kansen in kaart
brengen,

de financiële
gevolgen
inschatten,

en passende
maatregelen
nemen.

2004

Naam gewijzigd naar

**Paragraaf
weerstandsvermogen**

2013

Naam gewijzigd naar
**Paragraaf
weerstandsvermogen
en risicobeheersing**

Risicobeheer

Toetsen van de aannname

CIRCULAIRE NADERE INFORMATIE BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING PROVINCIES EN GEMEENTEN van 22 mei 2003

Aan	de gemeentebesturen/provinciebesturen
Onderwerp	Nadere informatie voorschriften voor begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Doelstelling	Het geven van aanvullende informatie over de nieuwe regelgeving
Relatie met andere circulaire's	Circulaire Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (FO2003/U51190)
Geldig tot	n.v.t.
Inlichtingen E-mail	U wordt verzocht uw vragen per voorkeur elektronisch te stellen. Dit kan voor inhoudelijke vragen per email naar: Henk.Satter@MinBZK.nl. Voor het aanvragen van extra exemplaren van de circulaire en dergelijke via Yvonne.Drese@minbzk.nl
Inlichtingen telefonisch	10-12 uur: H. Satter (070) 426 6581 10-12 uur: B. Doeves (070) 426 6255 b.g.g. Y. Drese (070) 426 6277
Internet	http://www.minbzk.nl/ L.z.t. http://www.commissieBBV.nl

Datum
22 mei 2003

Ons kenmerk
FO2003/U66581

Onderdeel
Min. Financiële Organisatie
Binnenlands Bestuur

Inlichtingen
zie onder

Aantal bijlagen
geen

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ, Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA, Den Haag

Norm(vrij)

“Wat in gemeenten tot de weerstandscapaciteit wordt gerekend en welke risico's relevant zijn kan niet in zijn algemeenheid worden aangegeven. Gemeenten dienen de capaciteit en de risico's zelf na te lopen en in kaart te brengen. Doordat de risico's die gemeenten lopen verschillen, is het niet mogelijk een algemene norm te stellen voor een goede relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Het is aan de gemeenten zelf een beleidlijn te formuleren over de in de organisatie noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's.”

Pagina 35

Zijn we normvrij?

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

<i>Ratio 2020 ligt</i>	<i>Kwalificatie</i>	<i>Aantal gemeenten</i>
onder 0	Negatief	3
tussen 0 en 0,6	Ruim onvoldoende	2
tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende	3
tussen 0,8 en 1	Matig	14
tussen 1 en 1,5	Voldoende	70
tussen 1,5 en 2	Ruim voldoende	48
boven 2	Uitstekend	175

Onze aanname

Minimaal 80% van de risico's die gemeenten lopen, zijn vergelijkbaar. Dit biedt ons de kans om veel kennis te delen.

Hoewel er verschillen zijn tussen gemeenten en regio's, komt dit voornamelijk tot uiting in de impact van de risico's.

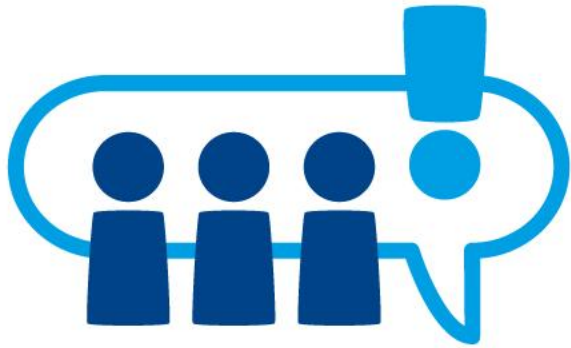
Risico Platform Overheden

Doel: het verbeteren van het realiseren van maatschappelijke doelen door het op een goede wijze toepassen van risicomanagement; dit willen wij realiseren door het delen van kennis en ervaringen uit te wisselen.

Voor gemeenten door gemeenten
(en andere decentrale overheden)

risicoplatform overheden

rpo

risicoplatform
overheden

Landelijke worsteling en mogelijke ideeën

Theatre
Azure

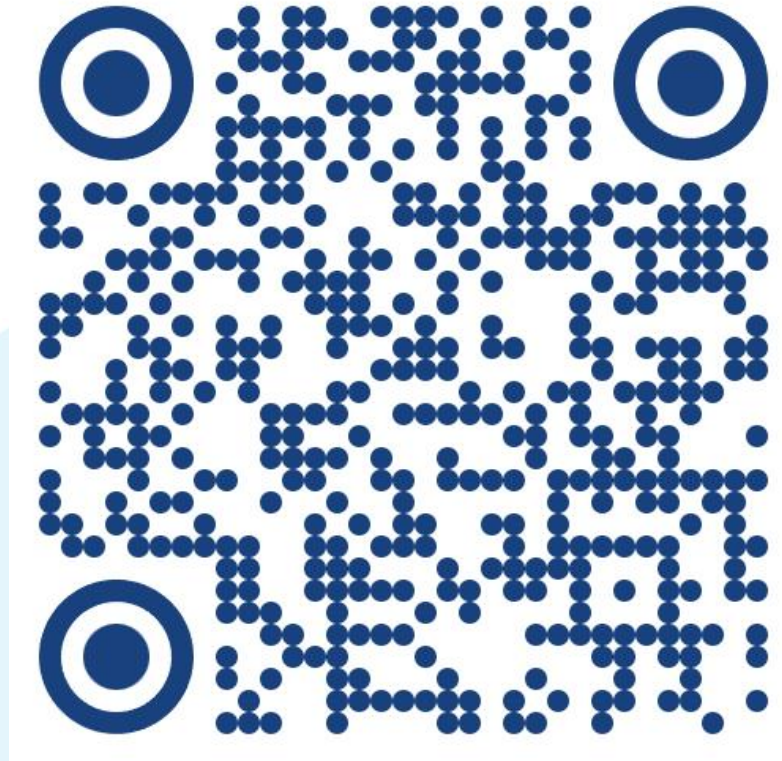
Definities van “Risico’s” volgens ISO

- 6.combinatie van de waarschijnlijkheid van het optreden van schade en de ernst van die schade
- 7.combinatie van de kans op en de mate van mogelijk letsel of schade aan de gezondheid in een gevaarlijke situatie
- 8.combinatie van de waarschijnlijkheid van een gebeurtenis en het gevolg ervan
- 9.combinatie van de waarschijnlijkheid van een gebeurtenis en de gevolgen van de gebeurtenis
- 10.combinatie van de kans op schade en de ernst van die schade
- 11.combinatie van de waarschijnlijkheid van optreden van schade en de ernst van die schade
- 12.combinatie van de waarschijnlijkheid van optreden van schade en de ernst van die schade; indicatie van de waarschijnlijkheid dat onder gedefinieerde omstandigheden een nadelig effect op bodemfuncties zal optreden en de omvang van de gevolgen van het optreden van het effect (zie ISO/IEC Guide 51:1990)
- 13.combinatie van de waarschijnlijkheid van het optreden van een gevaar in een bepaalde situatie en de te verwachten gevolgen of omvang van de schade voor het individu van het gevaar
- 14.combinatie van de waarschijnlijkheid of frequentie van optreden van een gebeurtenis en de omvang van het gevolg
- 15.combinatie van de kans dat een bepaalde ongewenste gebeurtenis zich voordoet gecombineerd met de ernst van de gevolgen van die gebeurtenis
- 16.effect van onzekerheid
- 17.effect van onzekerheid op een verwacht resultaat
- 18.effect van onzekerheid op doelstellingen
- 19.blootstelling aan de kans op letsel of verlies zoals van toepassing op veiligheid
- 20.uitdrukking van de kans dat onder gedefinieerde omstandigheden een nadelig effect op bodemfuncties optreedt en de omvang van de gevolgen van het optreden van het effect
- 21.factor, R, die zowel de waarschijnlijkheid, L, weergeeft van het optreden van een gevaar in een bepaalde situatie als de ernst, S, van de gevolgen of omvang van de schade die het individu kan verwachten van het gevaar $R = L \times S$
- 22.functie van de waarschijnlijkheid van optreden van een bepaalde dreiging en de mogelijke nadelige gevolgen van het optreden van die dreiging
- 23.waarschijnlijkheid dat een veiligheidsdreiging werkelijkheid wordt en de gevolgen
- 24.waarschijnlijkheid van het optreden van een gebeurtenis of storing en de gevolgen of impact van die gebeurtenis of storing
- 25.numerieke schatting van de waarschijnlijkheid of waarschijnlijkheid dat een bepaald gevaar zich zal voordoen
- 26.de mogelijkheid dat een bepaalde dreiging misbruik maakt van kwetsbaarheden van een bedrijfsmiddel of een groep activa en daardoor schade toebrengt aan de organisatie
- 27.waarschijnlijkheid dat een bepaalde ongewenste gebeurtenis zich voordoet zodat een gevaar wordt gerealiseerd
- 28.waarschijnlijkheid van een gebeurtenis (bijv. mislukking, schade) vermenigvuldigd met de gevolgen (bijv. kosten, dodelijke slachtoffers, blootstelling aan persoonlijk of milieugevaar)
- 29.kans op verlies of letsel door een gevaar
- 30.waarschijnlijkheid van het optreden van een gevaar en de ernst van de uitkomst ervan
- 31.product van waarschijnlijkheid en gevolgen voor een ongewenste gebeurtenis of actie
- 32.kwantitatieve of kwalitatieve waarschijnlijkheid dat een gebeurtenis zich voordoet, beschouwd in samenhang met de gevolgen van de gebeurtenis
- 33.kwantitatieve of kwalitatieve maatstaf voor de ernst van een potentiële schade en de kans dat die schade wordt opgelopen
- 34.term die een gebeurtenis beschrijft die omvat wat er kan gebeuren (scenario), de waarschijnlijkheid (waarschijnlijkheid) en het niveau of de mate van schade (gevolgen)
- 35.de combinatie van de waarschijnlijkheid van een gebeurtenis en het gevolg ervan.
- 36.de mogelijkheid dat een bepaalde dreiging misbruik maakt van een bepaalde kwetsbaarheid van een gegevensverwerkingsstelsel.
- 37.het potentieel voor realisatie van een ongewenste gebeurtenis, die een functie is van het gevaar, de waarschijnlijkheid en de gevolgen ervan
- 38.de waarschijnlijkheid van voorkomen van een gevaar dat schade veroorzaakt en de mate van ernst van de schade
- 39.ongewenste situatie of omstandigheid die zowel een waarschijnlijkheid van optreden als een mogelijk negatief gevolg voor een project heeft
- 40.waarde van wat verloren kan gaan als er inbreuk plaatsvindt

Idee?

Experiment RisicoLAB-app

Tot slot: Wat neem je mee?

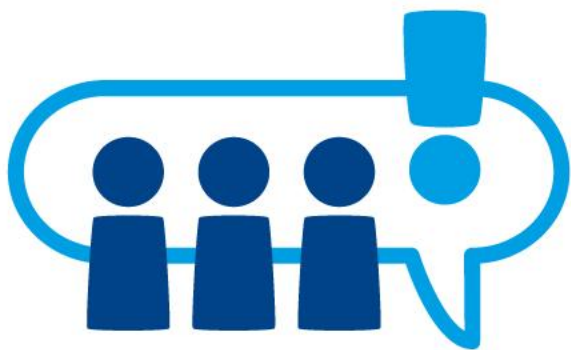
- Mogelijkheid om risico's te delen
- Risico Platform Overheden

Verplichte weerstandsratio scheidt schijnwerkelijkheid

De huidige verplichtingen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing vormen een onderschat risico

- De weerstandsparagraaf is een doel op zich geworden.
- De weerstandsratio is te subjectief.
- Aandacht voor risico's en risicobeheersing is wenselijk en noodzakelijk.
- Schaf de huidige invulling van de paragraaf af.
- Vervang door een werkwijze die bijdraagt aan een beter gesprek over de echte risico's.

rpo

risicoplatform
overheden

Tot zover